

Usnesení Nejvyššího soudu SSR ze dne 11.04.1974, sp. zn. 4 Tz 48/74, ECLI:CZ:NS:1974:4.TZ.48.1974.1

Číslo: 8/1975

Právní věta: Otázka, či platí zákonná fikcia, že sa na odsúdeného hľadí, akoby nebol odsúdený, nie je v prípade úvah o uložení súhrnného trestu otázkou týkajúcou sa viny obvineného. V dôsledku toho existencia právoplatného rozhodnutia súdu o odpustení trestu uloženého obvinenému v skoršej veci na základe rozhodnutia prezidenta republiky o amnestii z 23. februára 1973 s účinkom uvedeným v čl. VII citovanej amnestie bráni súdu pri rozhodovaní o uložení súhrnného trestu z hľadiska úvahy podľa § 35 ods. 3 Tr. zák. posúdiť otázku, či o skoršom odsúdení platí uvedená zákonná fikcia, ako predbežnú otázku (§ 9 ods. 1 Tr. por.).

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 11.04.1974

Spisová značka: 4 Tz 48/74

Číslo rozhodnutí: 8

Číslo sešitu: 3-4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Amnestie, Předběžná otázka, Trest souhrnný, Zahlazení odsouzení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 35 ods. 3 141/1961 Sb. § 9 ods. 1 10/1973 Sb. § C7

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 8/1975 sb. rozh.

Otázka, či platí zákonná fikcia, že sa na odsúdeného hľadí, akoby nebol odsúdený, nie je v prípade úvah o uložení súhrnného trestu otázkou týkajúcou sa viny obvineného. V dôsledku toho existencia právoplatného rozhodnutia súdu o odpustení trestu uloženého obvinenému v skoršej veci na základe rozhodnutia prezidenta republiky o amnestii z 23. februára 1973 s účinkom uvedeným v čl. VII citovanej amnestie bráni súdu pri rozhodovaní o uložení súhrnného trestu z hľadiska úvahy podľa § 35 ods. 3 Tr. zák. posúdiť otázku, či o skoršom odsúdení platí uvedená zákonná fikcia, ako predbežnú otázku (§ 9 ods. 1 Tr. por.).

(Uznesenie Najvyššieho súdu SSR z 11. apríla 1974 sp. zn. [4 Tz 48/74](#).)

Rozsudkom Okresného súdu vo Veľkom Krtíši z 24. mája 1973 sp. zn. 1 T 141/72 bol obvinený mladistvý G. B., nar. 30. júna 1956, uznaný za vinného z trestného činu neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla podľa § 209a ods. 1 Tr. zák. a odsúdený na trest odňatia slobody vo

výmere dvoch mesiacov v nápravných výchovnom ústave pre mladistvých. Výrok o vine založil okresný súd na zistení, že mladistvý vzal 6. augusta 1972 vo večerných hodinách v Sklabinej z Vývojového strediska JRD motocykel typu Tatran, patriaci Ing. E. A., bez jeho súhlasu a na tomto motocykli jazdil až po obec Čebovce, kde ho pre poruchu nechal stáť vedľa cesty.

Krajský súd v Banskej Bystrici zrušil rozsudkom z 20. septembra 1973 sp. zn. 3 To 646/73 na základe odvolania mladistvého G. B. uvedený rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a o treste rozhodol sám ta, že uložil mladistvému podľa § 209a ods. 1 Tr. zák. s použitím § 35 ods. 2 a § 79 ods. 1 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiacov v nápravných výchovnom ústave pre mladistvých pri súčasnom zrušení výroku o treste v rozsudku Okresného súdu vo Veľkom Krtíši zo 17. novembra 1972 sp. zn. 3 Ts 305/72.

Najvyšší súd SSR zamietol podľa § 268 ods. 1 Tr. por. sťažnosť pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici.

Z odôvodnenia:

Z trestných spisov zn. 3 Ts 305/72 a 1 T 141/72 Okresného súdu vo Veľkom Krtíši a sp. zn. Ts 634/72 Okresného súdu v Lučenci Najvyšší súd SSR zisťuje, že obvinený mladistvý G. B. spáchal postupne tri trestné činy, a to:

1. 6. augusta 1972 v Sklabinej trestný čin podľa § 209a ods. 1 Tr. zák.,
2. 14. septembra 1972 v Poltári prečin proti majetku v osobnom vlastníctve podľa § 3 ods. 1 písm. a/ zák. č. 150/1969 Zb. a
3. v čase od októbra 1971 do 17. novembra 1972 prečin príživníctva podľa § 10 zák. č. 150/1969 Zb.

Prvý je rozsudok zo 17. novembra 1972 vo veci sp. zn. 3 Ts 305/72 Okresného súdu vo Veľkom Krtíši, ktorým (v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. februára 1973 sp. zn. 3 To 1/73) bol obvinený uznaný za vinného z prečinu uvedeného pod bodom 3., za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 mesiacov v nápravných výchovnom ústave pre mladistvých.

Po tomto rozsudku nasleduje rozsudok okresného súdu v Lučenci z 12. decembra 1972 sp. zn. Ts 634/72, ktorým bol obvinený uznaný za vinného z prečinu uvedeného pod bodom 2., za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú lehotu jedného roka. Tento rozsudok sa stal právoplatným 25. januára 1973 a uznesením z 30. marca 1973 sa právoplatne rozhodlo, že sa na obvineného vzťahujú ustanovenia čl. V ods. 1 písm. a/ a čl. VII amnestiálneho rozhodnutia prezidenta republiky z 23. februára 1973 a na tom základe mu bol trest odpustený s účinkom, že sa na obvineného hľadí, akoby nebol odsúdený.

Posledný je rozsudok z 24. mája 1973 v trestnej veci sp. zn. 1 T 141/72 Okresného súdu vo Veľkom Krtíši. Týmto rozsudkom bol obvinený uznaný za vinného z trestného činu podľa § 209a ods. 1 Tr. zák. uvedeného pod bodom 1., za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 mesiacov v nápravných výchovnom ústave pre mladistvých. V dôsledku odvolania obvineného proti tomuto rozsudku Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 20. septembra 1973 sp. zn. 3 To 646/73 prvostupňový rozsudok podľa § 258 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. zrušil vo výroku o treste a podľa § 259 ods. 3 Tr. por. uložil obvinenému trest podľa § 209a ods. 1 Tr. zák. za použitia § 35 ods. 2 a § 79 ods. 1 Tr. zák., teda súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov v nápravných výchovnom ústave pre mladistvých. Súčasne zrušil rozsudok Okresného súdu vo Veľkom Krtíši zo 17. novembra 1972 sp. zn. 3 Ts 305/72 vo výroku o treste.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal generálny prokurátor SSR v lehote uvedenej v § 272 Tr.

por. sťažnosť pre porušenie zákona. Domáhal sa ňou, aby Najvyšší súd SSR vyslovil, že týmto rozsudkom, ako aj konaním, ktoré mu predchádzalo, bol v prospech i v neprospech obvineného porušený zákon v ustanovení § 35 ods. 2 Tr. zák. a čl. VIII rozhodnutia prezidenta republiky o amnestii z 23. februára 1973. Svoju sťažnosť pre porušenie zákona odôvodnil tým, že okresný súd mal pri ukladaní trestu v tejto veci postupovať podľa § 35 ods. 2 Tr. zák. nielen vo vzťahu k rozsudku toho istého súdu zo 17. novembra 1972 sp. zn. 3 Ts 305/72 (tento nedostatok krajský súd napadnutým rozsudkom odstránil), ale aj vo vzťahu k rozsudku z 12. decembra 1972 sp. zn. Ts 634/72 Okresného súdu v Lučenci. Túto chybu však krajský súd napadnutým rozsudkom neodstránil a účinne ju napraviť ani nemohol, keďže prokurátor sa neodvolal (§ 259 ods. 4 Tr. por.). Aj tento rozsudok bol totiž vyhlásený neskoršie ako obvinený spáchal trestný čin, za ktorý bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu vo Veľkom Krtíši z 24. mája 1973 sp. zn. 1 T 141/72. Zákaz uvedený v § 259 ods. 4 Tr. por. účinný voči krajskému súdu neprekáža, aby Najvyšší súd SSR nemohol napraviť túto chybu na podklade sťažnosti pre porušenie zákona, ktorá bola podaná v lehote podľa § 272 Tr. por. Okrem toho poukázal na to, že uznesenie Okresného súdu v Lučenci z 30. marca 1973 sp. zn. Ts 634/72 o uplatnení ustanovení čl. V ods. 1 písm. a/ a čl. VII amnestiálneho rozhodnutia prezidenta republiky z 23. februára 1973 a odpustenie uloženého trestu s účinkom že sa na obvineného hľadí, akoby nebol odsúdený, platí výlučne vo veci sp. zn. Ts 634/72, neviaže však súdy v iných veciach, konkrétne vo veci 1 T 141/72 Okresného súdu vo Veľkom Krtíši. V tejto veci si súdy mali otázku použitia uvedenej amnestie rozhodnúť samostatne ako predbežnú otázku podľa § 9 ods. 1 Tr. por.

Pre tieto príčiny generálny prokurátor SSR v sťažnosti pre porušenie zákona navrhol, aby Najvyšší súd SSR napadnutý rozsudok krajského súdu v celom rozsahu zrušil a vo veci sám rozhodol.

Najvyšší súd SSR na základe tejto sťažnosti pre porušenie zákona preskúmal podľa § 267 ods. 1 Tr. por. všetky výroky napadnutého rozsudku, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že zákon nebol porušený.

Skutkové zistenia súdov, že obvinený 6. augusta 1972 vo večerných hodinách zobral z Vývojového strediska JRD v Sklabinej motocykel typu Tatran patriaci Ing. E. A. bez jeho súhlasu a že na tomto motocykli jazdil až po obec Čebovce, kde ho pre poruchu zanechal vedľa cesty, sú v súlade s dôkazmi vykonanými na hlavnom pojednávaní.

Aj právna kvalifikácia skutku ako trestného činu podľa § 209a ods. 1 Tr. zák. je správna, lebo obvinený sa zmocnil cudzieho motorového vozidla s úmyslom prechodne ho používať.

Najvyšší súd SSR nezistil chybu ani pri ukladaní súhrnného trestu odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov v nápravno-výchovnom ústave pre mladistvých s použitím § 35 ods. 2 Tr. zák. vo vzťahu k trestu uloženému rozsudkom Okresného súdu vo Veľkom Krtíši zo 17. novembra 1972 sp. zn. 3 Ts 305/72. Ide totiž o trest z hľadiska durhu a výmery uložený pri náležitom zhodnotení všetkých kritérií uvedených v § 31 ods. 1 a § 79 ods. 1 Tr. zák., a teda o taký trest, ktorý plní svoj cieľ nie § 35 ods. 2 Tr. zák. o súhrnnom treste vo vzťahu k dvojmesačnému nepodmienečnému trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený obvinenému rozsudkom Okresného súdu vo Veľkom Krtíši zo 17. novembra 1972 sp. zn. 3 Ts 305/72, je správny, lebo - ako už bolo uvedené - posudzovaný trestný čin spáchal obvinený pred dňom vyhlásenia rozsudku vo veci sp. zn. 3 Ts 305/72. Opomenutie Okresného súdu vo Veľkom Krtíši trestu neuplatnil § 35 ods. 2 Tr. zák., tým krajský súd odstránil.

Vzhľadom na tú skutočnosť, že v trestnej veci sp. zn. Ts 634/72 Okresného súdu v Lučenci sa uznesením z 30. marca 1973 na základe čl. V ods. 1 písm. a/ a čl. VII amnestiálneho rozhodnutia prezidenta republiky z 23. februára 1973 právoplatne rozhodlo o odpustení dvojmesačného podmienečného trestu odňatia slobody s tým, že sa na obvineného hľadí, akoby nebol odsúdený, treba najprv zaujať stanovisko, či táto fikcia neodsúdenia je pre súdy záväzná aj z hľadiska možnosti uložiť obvinenému súhrnný trest podľa § 35 ods. 2 Tr. zák. v inej trestnej veci, konkrétne vo veci sp.

zn. 1 T 141/72 Okresného súdu vo Veľkom Krtíši, alebo či v tejto trestnej veci pre možnosť uloženia takého trestu majú súdy oprávnenie samostatne riešiť ako predbežnú otázku podľa § 9 ods. 1 tr. por. to, či sa na obvineného vzťahujú uvedené ustanovenia amnestiálneho rozhodnutia prezidenta republiky z 23. februára 1973 alebo nie.

Podľa § 9 ods. 1 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní posudzujú samostatne predbežné otázky, ktoré sa v konaní vyskytnú; ak je tu však o takejto otázke právoplatné rozhodnutie súdu alebo iného štátneho orgánu, alebo rozhodnutie spoločenskej organizácie, ktoré táto organizácia vydala pri plnení úloh štátneho orgánu, sú orgány činné v trestnom konaní takýmto rozhodnutím viazané, pokiaľ nejde o posúdenie viny obvineného. Podľa § 9 ods. 2 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní nie sú oprávnené riešiť samostatne predbežné otázky týkajúce sa osobného stavu, o ktorých sa rozhoduje v konaní o veciach občianskoprávných. Ak rozhodnutie o takejto otázke nebolo ešte vydané, vyčkajú jeho vydanie; ak nie je príslušné konanie doteraz v behu, navrhne prokurátor jeho začatie. Z týchto zákonných ustanovení vyplýva, že orgány činné v trestnom konaní predbežné otázky, t. j. otázky, ktoré nie sú vlastným predmetom konania, avšak ich vyriešenie je predpokladom rozhodnutia o ňom, neriešia vždy samostatne. Vždy sú viazané právoplatným rozhodnutím súdu o otázkach týkajúcich sa osobného stavu, vydaným vo veciach občianskoprávných.

Okrem toho sú viazané aj vydanými právoplatnými rozhodnutiami orgánov uvedených v § 9 ods. 1 Tr. por. o iných otázkach, s výnimkou otázok týkajúcich sa posúdenia viny. Samostatne teda rozhodujú vždy o otázkach týkajúcich sa viny; o iných otázkach s výnimkou otázok uvedených v § 9 ods. 2 Tr. por. rozhodujú samostatne len vtedy, ak o nich nie sú vydané právoplatné rozhodnutia orgánov uvedených v § 9 ods. 1 Tr. por.

Otázka, či sa na podmiennečné odsúdenie v inej trestnej veci vzťahuje amnestiálne rozhodnutie prezidenta republiky z 23. februára 1973 a či sa teda právom v uvedenej trestnej veci právoplatne rozhodlo o dopustení trestu s účinkom že sa na obvineného hľadí, akoby nebol odsúdený, nie je otázkou viny podľa § 9 ods. 1 Tr. por., ak ide o to, či sa má uložiť v inej trestnej veci súhrnný trest podľa § 35 ods. 2 Tr. zák.

Preto podľa názoru Najvyššieho súdu SSR uznesenie Okresného súdu v Lučenci z 30. marca 1973 sp. zn. Ts 634/72, ktorým sa vyslovila fikcia, že sa na obvineného hľadí, akoby nebol odsúdený, bolo záväzné pre Okresný súd vo Veľkom Krtíši v trestnej veci sp. zn. 1 T 141/72. To platí samozrejme aj pre Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací.

Podľa § 35 ods. 3 Tr. zák. ustanovenie § 35 ods. 2 Tr. zák. o súhrnnom treste sa nepoužije, ak skoršie odsúdenie je takej povahy, že sa na páchatela hľadí, akoby nebol odsúdený.

Vychádzajúc z toho zákonného ustanovenia súdy konali správne, keď v trestnej veci sp. zn. 1 T 141/72 Okresného súdu vo Veľkom Krtíši vo vzťahu k odsúdeniu obvineného v trestnej veci sp. zn. Ts 634/72 Okresného súdu v Lučenci neuložili súhrnný trest podľa § 35 ods. 2 Tr. zák.